

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

NA NEMAJ VEČ KOT
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAYNOST NA
SVOJ DOM (izvenredni obdobje
nedelje in prazniki).
:: Citajte, kar Vas zanima !!

Telephone: CHelsea 3-1242

Reentered as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 170 — Štev. 170

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 29, 1941 — PETEK, 29. AVGUSTA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

RAZSTRELBA JEZA POTRJENA

GEN. BUDENNY JE RAZSTRELIL JEZ PRI DNJEPROPETROVSKU, DA OBVARUJE UMIK RUSKE ARMADE. — NA OSREDNJI FRONTI SO RUSI V OFENZIVI

Moskva je uradno naznanila, da je maršal Budenny, ki se umika s svojo armado za Dnjeprom, ukazal razstreliti veliki jez pri Zaporozjah. Ta jez, ki je bil zgrajen s stroški 110 milijonov dolarjev, je bila prva velika zgradba, ki je bila dovršena v prvi petletki za industrijsko sinatralo za eno največjih inženirskih del na svetu.

Voda jeza je gonila velikanse turbine, ki so proizvajale elektriko za pogon in razsvetljavo za vse industrije v Ukrajini in Ukrajina ima največjo industrijo v Rusiji.

Z razstrelbo tega tako velikega in važnega jeza je ruska vlada pokazala, da je pripravljena žrtvovati vse, da slednjič porazi Nemčijo. Iz tega je tudi razvidno, kako Rusi izpolnjujejo povelje Stalina, ki je ukazal požgati in uničiti vsa polja ter porušiti mesta in tovarne, tako da Nemci ne bodo dobili drugega kot požgana polja in razdejana mesta in porušene tovarne.

Iz naprav pri velikem jezu so Rusi odnesli nekaj strojev, druge pa so uničili, da se jih Nemci ne bodo mogli posluževati.

Poročilo, ki ga je opolnoči izdalo rusko vrhovno poveljstvo, pravi, da se boji nadaljujejo na celi fronti, priznava pa tudi da je bil Dnjepropetrovsk izprazen. Poročilo o izprazenju Dnjepropetrovska pa tudi pomeni, da se je maršal Budenny posrečilo spraviti veliko večino svoje armade čez Dnjeprom.

Na osrednji fronti je že ruska protiofenziva v teku 12 dni ter je bilo tekom bojev uničenih 5 nemških divizij. Tudi

di v prodiranju proti Leningradu so bili Nemci potisnjeni nazaj in ravno tako armada, ki oblega Odeso.

Rusko vrhovno poveljstvo tuji zavrača nemško trditev, da je bila prebita železnica Leningrad-Moskva.

"Vse take vesti so potvorbene," je rekel vnanji podkomisar Salomon A. Lozovsky. "Budenny ni samo razstrelil jeza, temveč uničil vse stroje, tako da jih Nemci ne bodo mogli uporabljati."

Prejšnji teden je neko poročilo iz Stockholma naznanilo, da je maršal Budenny na osebnem povelju Josipa Stalina razstrelil pol milje dolg jez in je voda preplavila 290 milj zemlje od jeza pa do Črnega morja. Nemci so takoj nato poročili, da so preprečili razstrelbo jeza in so trdili, da so Rusi razstrelili nekaj jezov malo severno od Dnjeprostoproja.

Nemci baje 32 milj pred Leningradom

Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da je nemška armada prodrla do 32 milj pred Leningradom in da Fini in Nemci obkoljujejo nekdanje glavno mesto carske Rusije.

Nemci tudi trdijo, da so si nemške, madžarske in rumunske čete priborile trdno postojanko na vzhodnem bregu Dnjepra pri Zaporozjah.

Nemci tudi trdijo, da je velika večina Estonije v nemških rokah in da bosta tudi kmalu padla glavno mesto Tallin in vojni pristanišče Paldiski. Tallin je že pod nemškim artilerijskim ognjem in mesto je odrezano od zaledja.

Elliot Roosevelt odpotoval iz Londona

V vojaškem oddelku ameriškega poslanstva v Londonu, se je zglasil kapitan Elliot Roosevelt, sin ameriškega predsednika, ter naznanil, da bo odpotoval iz Anglije. Kam je namenjen, ni znano.

Posledica atentata na Pierre-a, Laval-a

Vsed atentata na Pierre Laval-a in Marcela Deata, ki sta bila med prvimi, ki sta zagovarjala tesno sodelovanje Francije z Nemčijo, se je pričelo brezobzirno čiščenje med Francozi, ki so proti Nemcem. V Parizu so že umrli pod kuli lotino trije "komunisti", četudi niso bili v nikaki zvezi s atentatom. Aretiranih je bilo več sto oseb.

Višji davek na vino in žganje

Senatni finančni odbor je za zvišanje davka na vino in žganje. Finančni odbor, ki mu načeljuje senator George iz Georgije, je pa zavrnil predlog, naj bo davek na galeno gazolino povišan za pol centa.

Lindberghu niso hoteli dati prostora

Pod pokroviteljstvom Americe First Committee je namestnik govornik v Oklahomi, Charles A. Lindbergh, toda mestni svet mu ni hotel dati na razpolago občinskega avditorija.

S tem seveda ni rečeno, je rekel neki občinski odbornik, da smo proti svobodi govora. Lindbergh naj govori kjerkoli hoče, toda v našem avditoriju ne bo govoril.

Govori naj, da bo hripav, nato naj se pa vrne, odkoder je prišel.

America First Committee je sklenil zborovati na prostem.

Vlada namerava kupiti ladjedelnico

Delo v Federal Shipbuilding and Drydock napravah bo pospešeno. — V slučaju vladnega nakupa bi unija izgubila oblast nad delavci. — Druge novice iz delavskega sveta.

Federal Shipbuilding and Drydock ladjedelnica v Kearny, N. J., čije upravo je poverila zvezna vlad mornariškemu departamentu, normalno obratuje. Po zahtevu novega upravitelja, Admirala G. Bowena, bo produkcija v najkrajšem času pospešena, kajti treba bo nadomestiti vsled štrajka povzročeno zamudo.

Kontrakti ladjedelnice predstavljajo vrednost 493 milijonov dolarjev. Še predno bodo sedanja naročila izvršena, jim bodo druga sledila.

Prvi dan po stavki je prišlo delat 15 tisoč 968 delavcev, do čim jih je delalo dan pred stavko 16,185.

V Washingtonu je izjavil mornariški tajnik Knox, da se bavijo izvedenci s celo vrsto načrtov glede obratovanja ladjedelnice. Z gotove strani se celo sliši, da namerava vlada kupiti vse naprave. V tem slučaju bi bili delavci na istem stališču kot so civilni službenici v mornariških ladjedelnicah. Če bi vlada kupila tovarno, bo unija polagoma izgubila svoj vpliv nad delavci.

Obrambna posredovalna oblast

Obrambna posredovalna oblast v glavnem mestu je odredila obnovitev zaslišanj glede spora med vodstvom Curtiss-Wrightove tovarne v Caldwell, N. J., ter med mednarodnim združenjem masinstov, pripadajočih Ameriški delavski federaciji.

Posredovalna oblast je tudi odredila, da mora obnoviti obratovanje Pullman Standard Car Manufacturing Company v Michicaham City, Ind., pri kateri so dne 17. avgusta zastavkali člani Brotherhood of Railway Carmen. Stavkarji zahtevajo unijsko delavnico in starostne pravice.

Električarji so se premislili

Unija inštalacijskih delavcev je odredila stavko pri Western Electric Company. Na prigovarjanje obrambne posredovalne oblasti so se zastopniki nasprotujočih se strank sestali ter se po 61 ur trajajočem posvetovanju pobotali.

9000 delavcev bo dobilo po šest centov več na uro, in s tem je nevarnost stavke odstranjena.

Prepoved stavk v vojni industriji

Army Ordinance Association je nekakšna napol uradna organizacija, v kateri so armadni častniki in inženirji munijskih tovarn. Zveza je označila stavko v vojni industriji kot sramoten madež na oboroževanju naroda ter zahtevala postavno prepoved stavk v vojni industriji.

striji kot sramoten madež na oboroževanju naroda ter zahtevala postavno prepoved stavk v vojni industriji.

V svojem glasilu se pritožuje Zveza, da munijska industrija ni podrejena nobenemu odgovornemu načelniku ter pravi, da bi morale biti že zdavnaj določene cene za vse produkte.

To obotavljanje je baje stroške oboroževanja povišalo za milijone in milijone dolarjev ter bi naposled dovečlo do inflacije, ki bi pomenila konec oboroževanja.

Pomanjkanje jekla na zapadni obali

Nedavno je izjavil v San Francisco neki strokovnjak, da bodo razne trdke na zapadni obali, ki služujejo že dolga desetletja, uničene, če se jim ne bo posrečilo dobiti dovolj železa in jekla.

Tovarne, ki jih je imel strokovnjak v mislih, izdelujejo večinoma le predmete za domačo porabo ter jih ni mogoče preurediti v vojne industrije.

Tovarne farmskih strojev v zagati

Farm Equipment Workers Organizing Committee (CIO) je pozval vlado, naj takoj nekaj ukrene, da bodo dobile tovarne, ki izdelujejo poljedelske stroje, dovolj jekla in železa, ker bodo morale v nasprotnem slučaju odpušiti tisoče in tisoče delavcev.

Nenavaden konec stavke

Pri neki tovarni za pohištvo v St. Louis, Mo., so že pred trinajstimi meseci zastavkali delavci.

Pred tovarno je bila spočetka močna vrsta piketov, ki se je pa manjšala od dne do dne. Zadnjih par tednov se ni noben piket več pojavil. Vodstvo tovarne se je hotelo začeti pogajati z unijo, češ, da stavka ne more večno trajati, dobilo je pa iz unijskega glavnega stana naslednji odgovor:

— Naznamo vam, da je stavka pri vaši tvrdki faktično končana. Vsi piketi in stavkarji so dobili drugod delo in zaslužek.

Tovarna išče sedaj nove delavce.

Zaradi narodnega praznika — DELAVSKEGA DNE — ne izide v ponedeljek Glas Naroda. Prihodnja številka izide v torek, dne 2. septembra.

Uprava.

RUSKI KMETJE SE PRIPRAVLJAJO ZA PROSTOVOLJCE

Ruski kmetje na kolektivnih kmetijah se vpisujejo za prostovoljce v narodni vojski.

Pogajanja med Ameriko in Japonsko

Po sinočnem poročilu je pričela Japonska popuščati v svojih grožnjah, da ne bo dovolila ameriškim parnikom prevažati vojnih potrebščin Rusiji skozi Vladivostok. Proti temu pa je državni tajnik Cordell Hull vedno vstrajal pri svoji zahtevi, da imajo ameriške ladje pravico prosto voziti po vseh morjih.

Včeraj so se namreč pričeli važni pogovori med predsednikom Rooseveltom in japonskim poslanikom admiralom Kičisaburo Nomuro in sicer po naročilu japonskega ministrskega predsednika prince Fumimaro Kanoye. Pogajanja se bodo najbrže vršila več dni in so od njih odvisni bodoči politični odnosi med obema državama.

O čem sta se predsednik in japonski poslanik razgovarjala prvi dan v Beli hiši, ni bilo objavljeno, toda krogi, ki so v Washingtonu v bližini napovedujejo, da bo predsednik Roosevelt skušal pridobiti Japonsko, da izstopi iz svoje zveze z Nemčijo in Italijo.

IRAN SE JE PODAL

V Iranu je bila setavljena nova vlada, ki je izdala na armado povelje, da "preneha z ognjem." Rusi in Angleži pa še vedno prodirajo dalje v deželo.

Rusi in Angleži sedaj čakajo, kaj bo ponudila nova vlada, kateri načeljuje Ali Furangi, z ozirom na angleško in rusko zahtevo, da Iran izžene nemške "turiste" ter da zajame, da se po izgonu tudi ne bodo več vrnili v deželo.

Aretacija komunistov v Švici

Švicarska policija je aretiral splošen pogon proti komunistom ter pri hišnih preiskavah v Baselu aretirala precejšnjo število osumljencev.

Po zahtevu policije so aretirali tedne komunistični agitatorji javno obsojali švicarsko vlado ter zahtevali, naj se Švica zaplete v mednarodne spore. Policija je dobila naročilo, da aretira slehernega, ki širi protidržavno propagando.

VELEMESTNA TRAGEDIJA

Mati prerezala vrat svojim trem otrokom in sama sebi. — Četrtega otroka in moža je ranila. — Mož je bil prej policist.

V pritličju siromašnega stanovanja v Booklynu, N. Y., se je odprlo zgodaj zjutraj okno, in 36 letni William Morey je poklical na pomoč dva policista, ki sta se pripeljala mimo v radio-kari.

Morey je bil ranjen na glavi, na tleh je ležal njegov enajstletni sin s široko rano na vratu. Krvni maceži so vodili v sosednjo sobo, kjer sta našla policista tri otroke mrtve s prerezanimi vratom: 7 letno Marcello, 4 letno Claire in 3 letnega Paula. Na postelji je ležala mrtva 34 letna mati Mary Morey, tudi ona je imela prerezan vrat.

Vrnil sem se precej pozno, — je pripovedoval Morey, kjer sta ležala že 11letni William in moja žena. Proti jutru začutim na glavi bolečino. Oplazila me je s sekiro. Nato je umorila otroke in samo sebe.

Moreya in enajstletnega sina so prepeljali v bolnišnico. Morey bo ozdravel, za otroke se pa ne ve.

Mati Mrs. Morey, Marcella Kurdeljski je povedala policiji: — Če je moja hči storila to strašno dejanje, ni storila tega brez vzroka. Morey je nepopolnopravni pijanec. Enajst let je bil policist, pa ga je komisar Valentine zapobil zaradi pijanosti. Po tistem je imel več služb, pa ni nikjer vzdržal, ker je hodil pijan na delo. Zena ga je večkrat peljala v katoliško cerkev, kjer je obljubil župniku, da se bo pobiljšal, vendar ni držal obljube. Družina je obljubila od mesta podporo. Tudi si je bil čen na ženino ime, se je znal on polastiti denarja in lo se je pijan vrnil, je razgrajal ter polastil denarja in ko se je pijan vrnil, je razgrajal ter pretil ženi in otrokom.

V sobi, kjer se je završila zalogija, so našli košček papirja, na katerem je bilo zapisano: — To sem jaz storila, ker nisem mogla več prestajati zila.

On nas je vse okužil. Vsi smo bili spolno bolni. Zdi se mi, da je to najboljša pot.

Zdravniki, ki so pregledali trupla, so ugotovili, da sumničene tragične matere ni bilo upravičeno.

ZAROTA PROTI DIKTATORJU FRANCU

V Švico so dospela iz portugalske prestolnice poročila, da je bilo v teku osemnajstih mesecev vprizorjen že tretji atentat na španskega diktatorja Franca, toda Franco je v vseh treh slučajih odnesel zdravo kožo.

Prejšnji teden je madridska policija zaprla Pedra Gamera del Castillo, bivšega tajnika španske "Falange" ter nekaj drugih Spancev, ki so nameravali vprizoriti atentat na generala Francisa Franca.

Do gradu, v katerem je Franco začasnó stanoval, so izkopali zarotniki predor ter spravili vanj veliko množino dinamita. S pomočjo posebne eksplozije opolnoči, toda policija je že proti večeru povsem slučajno razkrila načrt.

Zarotnikom baje ni povšeči Francova omahljivost. Zdaj simpatizira z Nemci, zdaj z zavezniki, španski narod pa ne ve, pri čem je.

Slepec našel demantni prstan

V veži državnega Kapitola v Hartford, Conn., prodaja slepec Robert Reid časopise. Ko je te dni čistil z gobo tla pred svojim standom, je zadel ob okrogel predmet. Bil je demantni prstan, vreden več sto dolarjev.

Mimo Reidovega standu gre vsak dan več sto ljudi, in je čudno, da ni prstan nikoli opazil.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation), Frank Baker, President; J. Lapha, Sec. - Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$2. - Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$6. -; za pol leta \$3. -; za četrt leta \$1.50. - Za New York na celo leto \$7. -; za pol leta \$3.50. - Za inostranstvo na celo leto \$7. -; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenim sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

Telephone: CHelsea 5-1242

ŠTIRI HITLERJEVE POGREŠKE

19. julija 1940, torej takoj po razsulu Francije, je izjavil Adolf Hitler v nemškem rajstagnu:

— Kadar govorim o bodočnosti, ne mlatim prazne slame. Gospod Churchill me ne smatra za preroka, najbrž mi bo pa zdaj verjel, ako rečem: — Velika država bo razdejana!

Hitler je pogosto nastopal v vlogi preroka in je imel s svojimi napovedmi še precej sreče. Po katastrofi Francije je bil prepričan, da se bo začela Anglija pogajati z njim, če pa tega ne bo hotela, jo bo spravila Nemčija na kolena.

Nesmiselno bi bilo tajiti strašno resnico tečnjega položaja. Hitler je sklenil zavojevati svet. Le čudež bi rešil Anglijo.

Zgodilo se je pa drugače. Ne Hitler, pač pa Churchill je bil zmagovalac. Največja vojaška sila vseh časov se je po naglih in sijajnih zmagah tik pred ciljem izjalovila.

Hitlerjeve pogreške postajajo čedalje bolj očitne.

Prva njegova pogreška je bila nepoznavanje Anglije in Angležev. V tem oziru se je preveč zanesel na svojega vnajnega ministra Ribbentropa, ki je precej let preživel v Angliji. Ne sicer kot diplomat, pač pa kot vinski trgovec. Toda Ribbentropova beseda je bila Hitlerju sveta. Ribbentrop je rekel, da se Angleži ne bodo mogli ustajljati nemški premoči in Hitler je sedel njegovemu zagotovitvi na lim.

Druga njegova napaka je bila, ker je preveč zaupal in sipo verjel svojim vojaškim izvedencem. Natvezili so mu, da pomorska sila ne pride več v poštev ter da se z nemškimi letalstvom ne more meriti nobeno drugo letalstvo na svetu. Toda angleški letalci so odbili napad na napadom ter povrh tega tuji vprizarjali uspešne napade na nemška mesta.

Hitlerjevo tretjo in mogoče največjo pogreško predstavlja sovjetska Rusija.

V "Essener Nazionalzeitung" je 14. februarja 1940 — po dodatni gospodarski pogodbi z Rusijo — pisal Goering: — Zdaj Nemčija lahko govori o zmagi. To je najbolj odločilna nemška zmagica v sedanji vojni. Z nemško-rusko pogodbo je zlomljeno najmočnejše angleško orožje.

Komaj leto dni kasneje je bila Nemčija že v vojni z Rusijo, dasi je bil 24. oktobra 1939. Ribbentrop svečano izjavil v Gdansk: Za vse večne čase so odpravljena vsa nasprotstva med obema državama.

"Nemška" "večnost" je bila presentljivo kratka.

Četrto pogreško je napravil Hitler, ker je preveč zaupal Italiji kot svoji zaveznici. Težko je reči, če je Hitler sploh kdaj smatral Italijana za sebi enakega tovarisa.

Nacijska propaganda — časopisje in radio — je seveda vzbujala vtis, da se Anglija ne bo mogla ubraniti italijanski ofenzivi v Afriki ter da je enkrat za vselej konec angleške nadvlade v Sredozemlju.

Lansko poletje je trobil nemški radio v svet:

"Haile Sellasie še vedno verjame, da mu bo bankrotni London pomagal."

"Italijanskim napotom se je treba zahvaliti, da je angleška sila v Severni Afriki strta."

"Dogodki zadnjega tedna so dokazali, da sta italijanska mornarica in zračna sila enkrat za vselej prepodili Angleže iz Sredozemlja..."

Kako temeljito se je položaj v teku enega leta izpremenil. Tako zelo zapostavljena angleška sila je vsepovsod močnejša kot je bila kdaj prej. Angleško otočje je dobro pripravljeno na vsak napad. Z ameriško pomočjo se je Anglija z vsem potrebnim preskrbela. Nemčija je z Rusijo v vojni za življenje in smrt.

Kako se je po enem letu vresničilo Hitlerjevo prerokovanje?

Katera velika država bo v tej vojni uničena?

Gosenice uničujejo pridelek bombaža

Iz Atlante v državi Georgiji poročajo, da bodo letos gosenice požrle pridelovalec bombaža ves dobiček. Nerodno je, ker se je zgodilo to baš v času, ko je po dolgi vrsti let dosegel bombaž najvišjo ceno. Samo v državi Georgiji so

uničile gosenice od 40 do 50 odstotkov bombažnega pridelka.

Tudi iz držav Arkansas in Louisiane poročajo, da že izza leta 1921 ni bilo toliko gosenic kot jih je letos.

NA OBISKU.

V našem uredništvu se je večeraj zgledala Mrs. Mary Riharske, iz Universal, Pa. v spremstvu svoje hčere Mrs. Cecilje Gaida, iz New York City, pri kateri se nahaja na oddihu za nekaj dni.

Za časa njenega bivanja v naši metropoli ji želimo obilo zabave in razvedrila, ter srečen povratek na svoj dom v Universal, Pa.

Ured. "GL. N."

Zenitna ponudba

Fant srednje starosti se želi seznaniti z dekletom ali vdovo staro 25 do 35 let; en otrok je tudi sprejet. Katero veseli živeti na deželi, naj pošlje sliko, naj zahtevo se vrne. Tajnost jamčena. — "Zenin", c. of Glas Naroda, 216 W. 18th St., New York City. (8x)

Dani se, dani!

Obzorje postaja dnevno jasnejše. Orni oblaki, ki so dvajsetletje zakrivali žarke solnce, so se začeli trgati v male skupine, ki se ne morejo več združiti ali zgostiti, da bi postale nevarne ter povzročile kako večjo nevihto, ali pa popolnoma vničile najpotrebnejše žarke solnce, ki so potrebni za človeški razvoj in sploh obstoj vsega življenja.

Solnčni žarki, ki so žareli le skozi male razpoke megle vesoljnega obzorja, ter dajali priliko le eni tisočinki celokupnega človeštva do življenja, postajajo dnevno večji in močnejši. Pričeli se svetiti v najtemnejše kotičke sveta. In ni več dolgo temu, ko bode solnce posijalo tudi v najtemnejši džungelj ter dalo možnost človeškemu bitju do življenja.

Ne, ne. Kaj pravim? To niso bili oblaki vstvarjeni po božji ali naravnem sistemu vseuniverzije. To ni bilo naravne nevihte. Niti ne oblaki velikanse množine prahu. To so bile umetne megle. Umetni oblaki, umetno napravljena preteča nevihta pešice vladajočih bogataških finančnikov, ki najstraši celi takozvani "civilizirani" svet, ter ga še nadalje drži v nepregledni temi, da tako ne spozna poti do resnice.

Ta hipokritična, vladajoča sila, nasprotna vsaki civilizaciji, ki klika, ki se predstavlja, da je svet vstvarjen le za njo, ter ne pripozna, da ima vsak človek pravico do poštenega, po vseh božjih in naravnih pravicah naravnega in enakopravnega življenja.

Ta buržoazna sila celega sveta, ki je hotela vbrniti človeku do božjega vpogleda v svetovno potrebni razvoj s tem, da mu je takorekoč z raznovrstno blaginjo in izkušnjo (toda zelo drago plačano) propagando zatemnila njihov razum in vpo-gled resnice in obraz, ter mu s tem indirektno zabranila še misliti, kar bi sam hotel.

Vse največje časopisje sveta je pod njihovo absolutno kontrolo, drugo pa indirektno. To časopisje ima nalogo kaj pisati, tako kot imate vi delavci ukaz od vašega delovodje, kaj delati. Torej celi svet čita to, kar mu ta sila ukazuje in ne, kar bi sam rad čital — resnico. Ti vladarji časopisja in seveda vladarji celega ljudskega mišljenja plačujejo tisočake in tisočake za razne propagandistične članke, kot na primer "general" Krivitzky, ki je pred kratkim storil samomor, ker so njegove laži priče postajali jasne in ki nikoli ni bil vojak, kaj se "general" Kot pravim, to časopisje ima svoje visoko plačane svetovne poročevalce, kar pa malo, posebno malo časopisje ne izmore, mora torej pobirati iz večjih časopisov in tako se enotavno nevedoma iznajdemo v malih buržoaznega zaslepljenosti.

Toda resnica ne more biti vedno prikrita. So ljudje danes, ki takorekoč čitajo tudi med črtami, in le tam najdemo resnico. So ljudje, ki ne spravi- vijo vsake stvari kar tako v žep, ali jo pa še drugim ponujajo, predno bi jo dobro pogledali, pa naj pride tudi od prijatelja. Ljudje se pričeli misliti. Deset in deset letja se jim niti tega ni dovolilo. Tisti, ki so najbolj kričali v svet, propagirali za zgoraj omenjene sile, postajajo vedno tihejši. Njihovo zaslepovanje mas se izgublja od na obzorju prihajajoče resnice.

Tisti, ki niso mogli prodreti do vstopa na javni svetovni oder resnice, se jim je posrečilo doseči vsaj nekaj prostora, da vsaj nekoliko spregovore in to je, kar danes dela preglavice in sitnosti tistim vladajočim bogataškim klikam. Toda ledina je prebita. Da se ta propagandistična sila temu še nadalje ubrzi, ter da zahtevajo ljudskini masi še misliti, so se oklenili idej mogočnega mitarizma, posastnega kljukastega križa, fašizma, nacizma ali boljše, narodnega socializma.

Ta sila si je znala pridobiti potom propagande pomočnike ne samo v njihovem bogataškem sloju, temveč z raznovrstnimi lažni, ki so trosili v svet in podkupavanjem tudi pri vseh svetovnih organizacijah, pa najsi bodo politične, verske, delavske, ljudske ali sportske. Z eno besedo rečeno, po celem svetu, pri vseh narodih pa naji bode še tako mali, kot je naš slovenski narod. V vsaki skupini se je dobil človek, ki je vedoma ali nevedoma, pljušan ali iz svojih lastnih interesov deloval v prid tej najkrutejši pošasti v zgodovini človeštva, zatamniti žarke svobode, resnice in pravice svojim sledilec, bratom in prijateljem po vzoru Hitlerizma.

Ta zver v človeški obliki je imela in še ima svoje propagandiste in plačane agente ne samo po celeni ostalem svetu, temveč njihovi krempiji se stegajo tudi tukaj k nam v našo svobodno državo Ameriko.

Te izdajalce ne samo naroda, temveč izdajalce države, izdajalce vsega, svobodo ljubečega ljudstva, izdajalce kristjanstva — te izdajalce propalnice je ta pošast odlikovala z železnimi križi (kot vsem poznani Lindbergh) in medaljami. Ene direktno druge indirektno, toda vse je prišlo iz ene laže, ki najskali bistro vodo resnice, potrebno za razvoj in boljše spoznavanje svojega bližnjega spoznavanja kristjanstva.

Ta odlikovanja postajajo dnevno pod pritiskom in svetom resnice tako težka in težja, ter ne bode dolgo, ko bodo pod težo zaničevanja postale neprenesljive.

Mogočna strela resnice je vdarila na vzhodu z tako močnim silo, da so se vse svetovne megle razpršile v atome. Njen žvižgajoči blisk je posvetil

Svet se trese. Strele žvižgajo na vse mogoče strani. Bliski postajajo čim dalje močnejši. Preobrat se bliža. Novo življenje postaja, kljub vsem žvižgojim strelam. Novo življenje v boljšo božjo in naravno bodočnost. Škripanje z zobmi se zopet ponavlja toda škripljejo tisti, ki so povzročili škripanje milijonom in milijonom.

Resurrection — v-tajenje se bliža

bez vse veselstvo s tako brzino, da je zaprlo sapo še tako mogočnim oratorjem, ter jim razdejal dvajsetletne načrte sužnjosti, barbarizma in teme in s tem povzročil jasno nebo solnčnim žarkom, resnice, svobode, demokracije, ljubezni in bratstva.

Svet se trese. Strele žvižgajo na vse mogoče strani. Bliski postajajo čim dalje močnejši. Preobrat se bliža. Novo življenje postaja, kljub vsem žvižgojim strelam. Novo življenje v boljšo božjo in naravno bodočnost. Škripanje z zobmi se zopet ponavlja toda škripljejo tisti, ki so povzročili škripanje milijonom in milijonom.

Resurrection — v-tajenje se bliža

PADEREWSKIJEVA ZAPUŠČINA

Slavni poljski virtuoz, Ignas Paderewski, ki je včasih zaslužil do pol milijona dolarjev na leto, je zapustil premoženje, ki je vredno komaj 41 tisoč dolarjev. To je razvidno iz njegove oporoke, ki so jo te dni odprli.

Najmanj polovico svojega zaslužka je podaril poljski patriot svoji domovini. Ko je bil pred četrto stoletja ministrski predsednik Poljske, je daroval poljskim revežem 1 milijon 200 tisoč dolarjev. Pozneje so bili njegovi darovi še večji. Razen 82 let stare sestre Antonije Wilkonske ni zapustil Paderewski nobenega sorodnika.

Hrvatski kralj.

Laški princ, ki mu je bila ponudena hrvatska krona in katero je tudi sprejel, je še vedno v Italiji ni bo najbrž tudi v Italiji ostal ter odtam kra-

Jugoslovanski Dan

Governer Lehman je sporočil American Friends of Yugoslavia, Inc., da bo dan 6. septembra razglasil za Jugoslov Liberty Day. Sporočil je tudi, da se bo vdeležil cerkvenih opravil v ruski pravoslavni cerkvi na 121. ulici in Madison Avenue ob 11.30 dopoldne.

Kot je bilo že poročano, bo slovenska služba božja 6. sept. ob 10. dopoldne v slovenski cerkvi sv. Cirila na Osmi.

Za banket, ki se prične ob 12.45 popoldne, 6. septembra in čegar vstopnina velja \$2.00, se je priglasilo že več hrvatskih in srbskih društev in tudi po-

sameznikov — Slovencev pa ni priglasihihi. Kdor tedaj želi biti navzoč na banketu in nato na pioslavi, kjer bo nastopil tudi slovenski moški zbor iz New Yorka, naj sporoči: Miss Mary Vidosich, care of American Friends of Yugoslavia, 8 W. 40th St., New York, N.Y.

Obenem sporočam pevecem, da bomo imeli za nastop v soboto 6. septembra še dve pevski vaji in sicer prihodnji torek in četrtek, 2. in 4. septembra v Slov. Nar. domu v Brooklynu. Vabim se druge naše pevce, da se nam pridružijo na prihodnji vaji. — Pozdrav

Hadé.

ZABAVA V BROOKLYNU.

S tem vladno naznanjam naši slovenski javnosti, da priredi naše društvo sv. Petra, št. 50 ABZ, veliko svojevrstno zabavo ali takozvani "Great Haloween Party" in sicer v petek dne 31. oktobra 1941, v veliki dvorani Slovenskega Nar. doma na 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina samo 35 centov za osebo. Za ples bo igral priznani slovenski Jerry's Starlight Orkester, pod vodstvom našega znamenitega rojaka Mr. Jerry Kopriškega Jr.

Za to prireditev imamo na programu poleg drugih iznemaganih tudi "salvijo postjo", kakor tudi bodo izrečani krasni dobinki, med katerimi je vrsteta tudi krasna zlata zapestna ura. Pridite v običnem številu, da se bomo skupna pozna-

bavali. Maske prav dobro doše. Druga naša kulturna in podporni lokalna društva se tem potom prav lepo naproša, da blagovotirijo vpoštevati omenjeni datum, ter ne prejra- jo svojih zabav, kar bo tudi članstvo našega društva radevolje vpoštevalo ob priliki zabav in prireditih drugih društev, na katerih bomo vaš obisk na naši zabavi prav radovolje vrnil.

Kikem vam dragi rojaki in rojakinje ob blizu in daleč: Na veselo svidenje v petek zvečer dne 31. oktobra 1941 v dvorani Slov. Nar. doma 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y.

Z rojaskim in nsohratskim pozdravom,

Valentine Oršek Sr.

tajnik dr. sv. Petra št. 50, Amer. Brat. Zveze.

Veliki Atlas sveta

Vojujoči se narodi v Evropi vstvarjajo zgodovino. Svetovnih vesti pa ne morete razumno zasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res" boste rekli, "toda po kondani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta izditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglavitna stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premenjene meje vseh držav, ki

Peter Zgaga

Svilen nogavice.

Oskar je nehala Amerika naročiti svilo z Japonskega, je v Ameriki čedalje manj ženskih svilenih nogavic in čedalje dražje so.

Ženske so v veliki zadregi, kaj bodo oblekle.

Volnenih nogavic za nobeno ceno ne, ker v njih ne pride "noga do veljave."

Brez nogavic bo pa tudi žal-tova, ker prepišuje moda za prihodnjo zimo dve inč krajše obleke.

S temi skrbmi se ukvarja večina žensk.

Kaj ruska kampanja, kaj Hitler, kaj ogrožena demokracija?

Svilenih nogavic kmalu ne bo več mogoče kupiti — ta problem ne da nežnemu spoln počitka ne podnevi, ne po noči.

Hrvatski kralj.

Laški princ, ki mu je bila ponudena hrvatska krona in katero je tudi sprejel, je še vedno v Italiji ni bo najbrž tudi v Italiji ostal ter odtam kra-

superintendent mu je naročil, naj spiše o najbližnjem poročilo. In pismonosa je napisal 250 besed dolg report, ki ga je superintendent poslal v Brooklynki policijski glavni stan.

Oatam je dospel povelje, da mora biti report v triplika-tu. To se pravi, da ga je moral postenjak Posner še dvakrat prepisati.

Po pomoči so pa poslali s policijskega urada report na-pačnemu precinktnemu uradu in Posner je moral še trikrat pisati 250 besed dolgo poročilo.

Posner je izgubil precej ur prostega časa in moral plačati dvakrat iz svojega žepa car-fare.

Oblasti so imele z zadevo nad petindvajset dolarjev stroškov. Po postavi mora imeti vse najdene predmete property clerk šest mesecev v svojem varstvu. V tem času je mogoče prijaviti izgubo.

V torek je minilo šest mesecev. Posner je bil poklican v urad property clerka.

Tam sta bila že dva, ki sta trdila, da sta izgubila 25. fe-bruarja na Bergen Street ni-kelj, ko sta čakale strikare.

Rečeno jima je bilo, da mora-ta pripeljati verodostojne priče ali pa drugače izpričati izgubo. Če hoče posteni pismo- nosa priti do niklja, pa mora najeti advokata.

Vsi trije so zamišljeni o-dšli.

Nikelj bo ostal še šest mese- cev v uradu property clerka, nato bo pa izročen policijske-mu penzijskemu skladu.

Pa naj še kdo reče, da se po- stenost ne izplača.

Te dni je bil spet pri meni rojak, ki je delal vino že pred prohibicijo, med prohibicijo in mu se zdaj ne da živica mi-ti.

Torej ga boš tudi letos napresal! — ga vprašam.

Tudi kakor vsako leto, — tristostesetdeset ga-lon. Tako sem se ga pa nava-dil, da ga moram imeti vsak dan galono, če ne, pa nisem zdrav.

Toda leto ima samo šesto-petinsedest dni, — omenim mimogrede. — Ena galona ti bo torej ostala.

Ne bo ostala. Tisto galo-no pa vsako leto namenim za svoje prijatelje...

Leto za letom...

Te dni je bil spet pri meni rojak, ki je delal vino že pred prohibicijo, med prohibicijo in mu se zdaj ne da živica mi-ti.

Torej ga boš tudi letos napresal! — ga vprašam.

Tudi kakor vsako leto, — tristostesetdeset ga-lon. Tako sem se ga pa nava-dil, da ga moram imeti vsak dan galono, če ne, pa nisem zdrav.

Toda leto ima samo šesto-petinsedest dni, — omenim mimogrede. — Ena galona ti bo torej ostala.

Ne bo ostala. Tisto galo-no pa vsako leto namenim za svoje prijatelje...

Leto za letom...

Te dni je bil spet pri meni rojak, ki je delal vino že pred prohibicijo, med prohibicijo in mu se zdaj ne da živica mi-ti.

Torej ga boš tudi letos napresal! — ga vprašam.

Tudi kakor vsako leto, — tristostesetdeset ga-lon. Tako sem se ga pa nava-dil, da ga moram imeti vsak dan galono, če ne, pa nisem zdrav.

Toda leto ima samo šesto-petinsedest dni, — omenim mimogrede. — Ena galona ti bo torej ostala.

Ne bo ostala. Tisto galo-no pa vsako leto namenim za svoje prijatelje...

Leto za letom...

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

(V angleškem jeziku)

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo 2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi. Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveževati in izpopolniti.

Narocite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

"OPEROSI"

Za dobe Valvasorjeve se je pojavljalo živahno znanstveno in umetniško stremenje v suvanju raznih društev ali akademij, ki naj bi med člani gojile vnema za umsko izobrazbo in razne stroke lepih umetnosti. Te organizacije so bile osnovane po italijanskih vzorcih. V 17. stoletju je imelo skoraj vsako mesto učeno društvo ali akademijo. V Rimu je bila "Academia Arcadum" pri kateri sta bila člana Gregor in Sigmond Dolničar. V Boloniji je delovala od 1. 1588 "Academia Gelatorum" v katero sta se vpisala Dolničar in Schoenlehen. Gregor Dolničar je bil član akademij še v Forliju, Benetkah in Folignu. Iz Italije so se širile akademije tudi v druge dežele. Na Nemškem je bila znana "Academia fructifera" (akademija sadonosnikov) ustanovljena leta 1617 v Frankfurtu ob Meni. Imenitna je bila tudi "Academia naturae curiosorum" (akademija naravoslovcev), ki se je pričela vrtati v 17. stoletju v Nurembergu. Ud te akademije je bil naš Marko Gerbec, ki je v glasilo akademije vsako leto pošiljal svoja zdravniška opazovanja. Gregor Dolničar pa je v njem poročal o ljubljanskih potresih.

Akademije z raznimi nameni so bile razširjene po vsem omenjenem svetu. Ko so se poleg verski boji in je literarnostvora skoraj izginile iz slovenkih dežel, so nekateri domačini, ki so bili člani tujih akademij, sprožili misel, naj bi se tudi v Ljubljani ustanovilo podobno društvo v proslavi vede ter umetnosti, in kmalu je nastala v rsta takih akademij.

Prva organizacija, ki se je zasedala na tem polju, je imela le verske in nabožne namene. Bila je to bratovščina plemičev, izobraženih in odličnih mož, znana pod imenom "Bratovščina sv. Džmaza". Kdor je hotel biti sprejet v bratovščino (Academia Unitorum) je moral biti plemič, doktor, ali sicer o-

pravljati kako odlično službo. Vsak član se je moral sam zapisati v bratovsko knjigo in v njej dati narisati svoj grb s simboličnim znamenjem. Večino teh slik je napravil domači slikar Gahovar iz Tržiča.

Iste leta, ko je Valvasor umrl (1693) se je od tega društva odclopila skupina pod imenom "Academia Operosorum" (družba delavnih moči), ki je bila za našo umetniško izobrazbo največjega pomena. Prva leta je delovala bolj tajno, in svet ni mnogo vedel o njej. Leta 1701 pa je nastopila s prvim sijajnim obnim zborom, ki se je vršil v knjižniški dvorani. Iz pravil posnemamo, da je bil akademiji namen: vaja in napredek v književnosti. Za simbol je imela čebelo, ker naj bi člani po njenem zgledu izvečev raznih pleteljev zbirali snov in jo pretvarjali v celoto. Zato ima tudi vsaki član simbol ali znamenje nanašajoče se na čebelo, in je dobil tudi primerno akademsko ime. Prvi predsednik je bil stolni prost dr. Janez Prešeren. Pozneje sta več let načelovala društvo Jakob Rudolf Coraduzzi, baron Halberstein in kanonik Jurij A. Gladič. V začetku je štelo društvo 23 članov, med njimi šest duhovnikov, štiri zdravnike, in trinajst pravnikov.

Prvo za kar so poskušali "čebelarji" v Ljubljani, je bila javna knjižnica, ki je dobila svoj prostor v novem semenišču. Znanstvenih knjig društvo samo ni izdalo, pač pa je izpodbujalo svoje člane, da so marljivo obdelovali vsak svojo stroko. Bogoslovje sta obdelovala prost dr. Prešeren in stolni dekan dr. Janez Anton Dolničar. Prešeren in Schilling sta bila dobra poznavatelja cerkvenega prava. Med zdravniki sta slovestno delovala dr. A. Copini in Marko Gerbec. Kot pravnik sta bila na glasu Janez Elber in dr. Florjanc. Ki je ustanovil leta 1698 mesečno "Pravniško društvo". Iz akademije "opero-

sovo" je izšlo nekaj drugih znanstvenih in umetniških društev. Leta 1701 je bila ustanovljena "Academia incolorum" (društvo risarjev). Sprejemali so vse domačine in tujce, ki so bili zelo sposobni. Isto leto je osnoval Bertold pl. Hoefler "glasbeno društvo". Ki je mnogokrat z godbo in petjem povečevalo slovesnosti. Da bi bolje pospeševali obrazovne umetnosti, je marljivi Gregor Dolničar z sestavitvi pravila za "akademijo treh umetnosti" (slikarstva, kiparstva in stavbarstva) kateri naj bi pred vsem pripadali izvršujoči umetniki, a najbrž ni prišlo do ustanovitve.

Izmed operosov sta najbolj zasloveli Ivan Gregor Dolničar in Marko Gerbec. Ivan Gregor Dolničar se je rodil leta 1655. Desetletni deček je vstopil v ljubljansko jezuitsko gimnazijo in nadaljeval svoje študije v Italiji, odkoder se je vrnil kot doktor obojega prava in kmalu zaslovel med prvimi in najbolj delavnimi člani Akademije operosorum. Umrl je leta 1719. (Kakor Valvasorja, je zanimal tudi Dolničarja predvsem domača zgodovina, o kateri je napisal v latinskem jeziku blizu dvajset knjig. Najbolj je slavil v svojih spisih Ljubljano in popisal o njej vse, kar se mu je zdelo količkaj važno. Skrbno je zbiral in beležil rimske napise. Stare rimske kamne je zkusil ohraniti in jih je dal vzidati v kako javno poslopje, v stolnico ali v semenišče, da bi jih vsakdo lahko videl. Opisal je natančno zidanje stolnice ter semenišča in sestavljal kroniko od 1. 1660 do 1718. Sestavil je tudi zbirko življenjske pisov znamenitih mož, zlasti pisateljev ter tako otel mairkatero ime pozabljenosti.

Druzi izmed operosov bo znamenit je bil Marko Gerbec rojen leta 1658 v Št. Vidu pri Zatikli. Ko je dočrnil ljubljansko jezuitsko šolo, je odšel na dunajsko vseučilišče, stiri dni pred prihodom Turkov je zapustil mesto in odšel v Italijo ter se vrnil najbrž leta 1684 v Ljubljano kot doktor modroslovja. Bil je dvakrat oženjen in imel enajst otrok, od katerih ga ni nihče preživel. Umrl je leta 1718. V svoji oporoki je določil dijaško ustanovo, ki je znana leta 1913 še letne 203 krone.

Gerbec je živel v dobi, ko je bilo ljudstvo še silno praznoverno, ko niso samo netiki kmetje, temveč vsi hišni zdravniki razlagali postanek bolezni po vplivu hudobnih duhov in uporabljali temu naznanju primerna "zdravila". Gerbec pa je bil strokovno izobražen zdravnik ter pristal na kinstva, boleznij je natančno opazoval in skušal dognati njene vzroke, razveč in ozdraviti. Se na tej podlagi je razmišljal kako jo preprečiti, zatreti ali vsaj zmanjšati. Objavljal je dolgo vrsto zdravniških pisov in seznanil široki svet z našimi kraji; Bogoska Slatina in Dolenjske Toplice so zasloveni po njegovih spisih.

Novo živahno gibanje je nastalo v dobi operosov na umetniškem polju. Domači umetniki so bili sicer le malo, a prišli so slavni umetniki iz Italije, ki so vodili in izvršili številne stavbe, katere so še danes obudovane vredne, in ki so pozneje oplojili tudi domače umetnike. V tej dobi se je prenovil ljubljanski škofijski dvorec, zidalo se je novo semenišče ter leta 1717 nova mestna

Drugi begunec iz Jugoslavije

V ponedeljek 25. avgusta je došel v New York s parnikom Exelabur pred leti v Ameriki splošno znani dr. Josip Gorčar s svojo soprogo Heleno.

Na vprašanje, kako je v Jugoslaviji, je dr. Gorčar odgovoril: "Strašno, strašno! Saj tega ni mogoče povedati. Še ves sem razburjen in že štiri mesece sploh nisembral časopisov. Dajte mi malo časa, da se mi živeci pomirijo, potem pa vam bom kaj povedal."

Tako je bil končan prvi sestanek z dr. Gorčarjem, ali drugim beguncem, ki je prišel iz Jugoslavije v Ameriko.

Čez dva dni pa je dr. Gorčar prišel zopet v urad ter povedal, da je bila njegova soproga pri prvem bombardiranju v Beogradu, zjutraj 6. aprila, poškodovana na levi roki. Nato je pripovedoval:

"Ob času prvega bombardiranja Beograda. Četno nedeljo 6. aprila, sva bila z mojo ženo v Beogradu. Žena je bila ranjena na levi roki. Iz Beograda sva bežala v Sarajevo, ker je bilo splošno mnenje, da bo okoli Sarajeva postavljena poglavitna obrambna črta proti Nemcem, toda Hrvatje so izdajali ko Nemcem odprli fronto in Nemci so v nekaj dneh došli v Sarajevo. Italijani pa v Mostar. V Sarajevo sva ostala 16 dni, pa sva se vrnila v Beograd, kjer sva z ameriškim poslanikom uredila vse potrebno za odhod v Ameriko. Iz Beograda smo tedaj odpotovali z ameriškim poslanikom in njegovimi uradniki 17. maja v Budimpešto. Tam smo dva meseca in pol čakali na nemški vizum. In ko je bilo to urejeno, smo potovali skozi Nemčijo, Švico, Francijo in Španjo do Portugalsko ter smo slednjič dospeli v Lizbono, odkoder nas je ameriški parnik pripeljal v Ameriko."

Nemci dajo vizum samo onim Amerikancem, ki so bili v službi pri vseh ameriških družbah vsi drugi pa morajo iti skozi Sofijo in Istanbul ter skušajo potovati dalje skozi Egipt in okoli Južne Afrike v Ameriko. Po zadnjih poročilih go-podarijo po celi bivši Kraljevini Lah; onstran Save, na Štajerskem pa Nemci, vendar pa imajo Nemci pod svojo oblastjo tudi kraje od Krškega do Litije. Natančneje meja nam ni znana.

Ko so v naše kraje prišli Nemci, so zaprti vse izobražene Slovence, profesorje, zdravnike, odvornike, duhovnike, učitelje in vse zavzvedne Slovence in narodne delavce in so jih z največjo brutalnostjo pogonali čez mejo na Hrvaško. Mnogo so jih tudi zaprti in postrelili.

"Bratje" Hrvatje pa so Slovence poslali dalje v Srbijo, kjer Srbi z našimi rojaki, kot je bilo slišati, zelo dobro postopajo. Po zadnjih zanesljivih poročilih je prišlo v Beograd veliko število slovenskih beguncev.

Beograd, ki je imel prej 250 tisoč prebivalcev, jih je imel pred petimi tedni 600 tisoč, ki so pribežali iz vseh krajev Jugoslavije. Zato danes v Beogradu ni mogoče dobiti stanovanja niti za milijon dinarjev. Ena kolona beguncev, dolga 100 km, je bila iz Hrvaške na potu v Srbijo. Bili so bosonogi, raztrgani starčki, moške, žene in otroci — brez vsakih sredstev so bežali pred hrvaškimi ustaši.

Hrvatska vlada je pod nemškimi pritiski sklenila izgnati iz svoje zemlje vse Srbe. To je največja katastrofa v zgodovini jugoslovanskega naroda. Nemci in Lahji so našim ljudem pobrali popolnoma vse živice in odpeljali so tudi svojo živino. Lakota se je pričela že takoj prvi dan po okupaciji. Naft Nemci so bili, da zavzamejo Balkan, predno žito dožori. Ko je bilo žito zrelo, so morali naši kmetje požeti polja, žito zmelati; nato pa so ga Nemci pospravili in odpeljali v Nemčijo. Naš narod naj lakote umira, samo da bosta živela Nemci in Lahji. Isto tako bodo pobrali po naših krajih vse ajdo, koruzo, krompir repa in žele.

Prišla bo zima in naš narod ne bo imel kaj v usta djati.

Slovenska armada se je v preobratu držala kar najbolj hrabro, kot so naši slovenski vojniki niso morebiti se nikdar tako pokazali. Na Štajerskem so prišli 27 km do Gradea, proti Trstu pa do Vipave. Najhuji udarec je bil zadan slovenski vojski, ko so Hrvatje postavili svojo vlado in so pustili Nemce Slovence za hrbe. Hrvatski izdajniki so nemškimi vojakom naravnost s prstom kazali, kam naj gredo, da bodo zadeli slovenske vojake. Hrvat-ke poturice in hrvaški kavarniški politiki, katere je postavil Mussolini na čelo nesrečnega hrvaškega naroda, so največ krivi katastrofe slovenskega in dellega jugoslovanskega naroda.

Dr. Gorčar bo misal v ameriških listih, kakor tudi v slovenskih ter bo prišel tudi v stik s slovenskimi, hrvaškimi in srbskimi organizacijami in listi,

ter bo sploh med nami deloval za osvoboditev našega naroda izpod tujeve pete.

Za sedaj pa pošilja iskrene pozdrave vsem Slovincem in ostalim Jugoslovanom po Zdravih državah in povsod drugod, kjer jih bo dosegel njegov pozdrav.

Beograd, ki je imel prej 250 tisoč prebivalcev, jih je imel pred petimi tedni 600 tisoč, ki so pribežali iz vseh krajev Jugoslavije. Zato danes v Beogradu ni mogoče dobiti stanovanja niti za milijon dinarjev. Ena kolona beguncev, dolga 100 km, je bila iz Hrvaške na potu v Srbijo. Bili so bosonogi, raztrgani starčki, moške, žene in otroci — brez vsakih sredstev so bežali pred hrvaškimi ustaši.

Hrvatska vlada je pod nemškimi pritiski sklenila izgnati iz svoje zemlje vse Srbe. To je največja katastrofa v zgodovini jugoslovanskega naroda. Nemci in Lahji so našim ljudem pobrali popolnoma vse živice in odpeljali so tudi svojo živino. Lakota se je pričela že takoj prvi dan po okupaciji.

Naft Nemci so bili, da zavzamejo Balkan, predno žito dožori. Ko je bilo žito zrelo, so morali naši kmetje požeti polja, žito zmelati; nato pa so ga Nemci pospravili in odpeljali v Nemčijo. Naš narod naj lakote umira, samo da bosta živela Nemci in Lahji. Isto tako bodo pobrali po naših krajih vse ajdo, koruzo, krompir repa in žele.

Prišla bo zima in naš narod ne bo imel kaj v usta djati.

Slovenska armada se je v preobratu držala kar najbolj hrabro, kot so naši slovenski vojniki niso morebiti se nikdar tako pokazali. Na Štajerskem so prišli 27 km do Gradea, proti Trstu pa do Vipave.

Najhuji udarec je bil zadan slovenski vojski, ko so Hrvatje postavili svojo vlado in so pustili Nemce Slovence za hrbe.

Hrvatski izdajniki so nemškimi vojakom naravnost s prstom kazali, kam naj gredo, da bodo zadeli slovenske vojake. Hrvat-ke poturice in hrvaški kavarniški politiki, katere je postavil Mussolini na čelo nesrečnega hrvaškega naroda, so največ krivi katastrofe slovenskega in dellega jugoslovanskega naroda.

Dr. Gorčar bo misal v ameriških listih, kakor tudi v slovenskih ter bo prišel tudi v stik s slovenskimi, hrvaškimi in srbskimi organizacijami in listi,

ter bo sploh med nami deloval za osvoboditev našega naroda izpod tujeve pete.

Za sedaj pa pošilja iskrene pozdrave vsem Slovincem in ostalim Jugoslovanom po Zdravih državah in povsod drugod, kjer jih bo dosegel njegov pozdrav.

Beograd, ki je imel prej 250 tisoč prebivalcev, jih je imel pred petimi tedni 600 tisoč, ki so pribežali iz vseh krajev Jugoslavije. Zato danes v Beogradu ni mogoče dobiti stanovanja niti za milijon dinarjev. Ena kolona beguncev, dolga 100 km, je bila iz Hrvaške na potu v Srbijo. Bili so bosonogi, raztrgani starčki, moške, žene in otroci — brez vsakih sredstev so bežali pred hrvaškimi ustaši.

Hrvatska vlada je pod nemškimi pritiski sklenila izgnati iz svoje zemlje vse Srbe. To je največja katastrofa v zgodovini jugoslovanskega naroda. Nemci in Lahji so našim ljudem pobrali popolnoma vse živice in odpeljali so tudi svojo živino. Lakota se je pričela že takoj prvi dan po okupaciji.

Naft Nemci so bili, da zavzamejo Balkan, predno žito dožori. Ko je bilo žito zrelo, so morali naši kmetje požeti polja, žito zmelati; nato pa so ga Nemci pospravili in odpeljali v Nemčijo. Naš narod naj lakote umira, samo da bosta živela Nemci in Lahji. Isto tako bodo pobrali po naših krajih vse ajdo, koruzo, krompir repa in žele.

Prišla bo zima in naš narod ne bo imel kaj v usta djati.

Slovenska armada se je v preobratu držala kar najbolj hrabro, kot so naši slovenski vojniki niso morebiti se nikdar tako pokazali. Na Štajerskem so prišli 27 km do Gradea, proti Trstu pa do Vipave.

Najhuji udarec je bil zadan slovenski vojski, ko so Hrvatje postavili svojo vlado in so pustili Nemce Slovence za hrbe.

ter bo sploh med nami deloval za osvoboditev našega naroda izpod tujeve pete.

Za sedaj pa pošilja iskrene pozdrave vsem Slovincem in ostalim Jugoslovanom po Zdravih državah in povsod drugod, kjer jih bo dosegel njegov pozdrav.

Beograd, ki je imel prej 250 tisoč prebivalcev, jih je imel pred petimi tedni 600 tisoč, ki so pribežali iz vseh krajev Jugoslavije. Zato danes v Beogradu ni mogoče dobiti stanovanja niti za milijon dinarjev. Ena kolona beguncev, dolga 100 km, je bila iz Hrvaške na potu v Srbijo. Bili so bosonogi, raztrgani starčki, moške, žene in otroci — brez vsakih sredstev so bežali pred hrvaškimi ustaši.

Hrvatska vlada je pod nemškimi pritiski sklenila izgnati iz svoje zemlje vse Srbe. To je največja katastrofa v zgodovini jugoslovanskega naroda. Nemci in Lahji so našim ljudem pobrali popolnoma vse živice in odpeljali so tudi svojo živino. Lakota se je pričela že takoj prvi dan po okupaciji.

Naft Nemci so bili, da zavzamejo Balkan, predno žito dožori. Ko je bilo žito zrelo, so morali naši kmetje požeti polja, žito zmelati; nato pa so ga Nemci pospravili in odpeljali v Nemčijo. Naš narod naj lakote umira, samo da bosta živela Nemci in Lahji. Isto tako bodo pobrali po naših krajih vse ajdo, koruzo, krompir repa in žele.

Prišla bo zima in naš narod ne bo imel kaj v usta djati.

Slovenska armada se je v preobratu držala kar najbolj hrabro, kot so naši slovenski vojniki niso morebiti se nikdar tako pokazali. Na Štajerskem so prišli 27 km do Gradea, proti Trstu pa do Vipave.

Najhuji udarec je bil zadan slovenski vojski, ko so Hrvatje postavili svojo vlado in so pustili Nemce Slovence za hrbe.

Hrvatski izdajniki so nemškimi vojakom naravnost s prstom kazali, kam naj gredo, da bodo zadeli slovenske vojake. Hrvat-ke poturice in hrvaški kavarniški politiki, katere je postavil Mussolini na čelo nesrečnega hrvaškega naroda, so največ krivi katastrofe slovenskega in dellega jugoslovanskega naroda.

Dr. Gorčar bo misal v ameriških listih, kakor tudi v slovenskih ter bo prišel tudi v stik s slovenskimi, hrvaškimi in srbskimi organizacijami in listi,

ter bo sploh med nami deloval za osvoboditev našega naroda izpod tujeve pete.

Za sedaj pa pošilja iskrene pozdrave vsem Slovincem in ostalim Jugoslovanom po Zdravih državah in povsod drugod, kjer jih bo dosegel njegov pozdrav.

Beograd, ki je imel prej 250 tisoč prebivalcev, jih je imel pred petimi tedni 600 tisoč, ki so pribežali iz vseh krajev Jugoslavije. Zato danes v Beogradu ni mogoče dobiti stanovanja niti za milijon dinarjev. Ena kolona beguncev, dolga 100 km, je bila iz Hrvaške na potu v Srbijo. Bili so bosonogi, raztrgani starčki, moške, žene in otroci — brez vsakih sredstev so bežali pred hrvaškimi ustaši.

Hrvatska vlada je pod nemškimi pritiski sklenila izgnati iz svoje zemlje vse Srbe. To je največja katastrofa v zgodovini jugoslovanskega naroda. Nemci in Lahji so našim ljudem pobrali popolnoma vse živice in odpeljali so tudi svojo živino. Lakota se je pričela že takoj prvi dan po okupaciji.

Naft Nemci so bili, da zavzamejo Balkan, predno žito dožori. Ko je bilo žito zrelo, so morali naši kmetje požeti polja, žito zmelati; nato pa so ga Nemci pospravili in odpeljali v Nemčijo. Naš narod naj lakote umira, samo da bosta živela Nemci in Lahji. Isto tako bodo pobrali po naših krajih vse ajdo, koruzo, krompir repa in žele.

Prišla bo zima in naš narod ne bo imel kaj v usta djati.

Slovenska armada se je v preobratu držala kar najbolj hrabro, kot so naši slovenski vojniki niso morebiti se nikdar tako pokazali. Na Štajerskem so prišli 27 km do Gradea, proti Trstu pa do Vipave.

Najhuji udarec je bil zadan slovenski vojski, ko so Hrvatje postavili svojo vlado in so pustili Nemce Slovence za hrbe.

Hrvatski izdajniki so nemškimi vojakom naravnost s prstom kazali, kam naj gredo, da bodo zadeli slovenske vojake. Hrvat-ke poturice in hrvaški kavarniški politiki, katere je postavil Mussolini na čelo nesrečnega hrvaškega naroda, so največ krivi katastrofe slovenskega in dellega jugoslovanskega naroda.

Dr. Gorčar bo misal v ameriških listih, kakor tudi v slovenskih ter bo prišel tudi v stik s slovenskimi, hrvaškimi in srbskimi organizacijami in listi,

ter bo sploh med nami deloval za osvoboditev našega naroda izpod tujeve pete.

Za sedaj pa pošilja iskrene pozdrave vsem Slovincem in ostalim Jugoslovanom po Zdravih državah in povsod drugod, kjer jih bo dosegel njegov pozdrav.

Beograd, ki je imel prej 250 tisoč prebivalcev, jih je imel pred petimi tedni 600 tisoč, ki so pribežali iz vseh krajev Jugoslavije. Zato danes v Beogradu ni mogoče dobiti stanovanja niti za milijon dinarjev. Ena kolona beguncev, dolga 100 km, je bila iz Hrvaške na potu v Srbijo. Bili so bosonogi, raztrgani starčki, moške, žene in otroci — brez vsakih sredstev so bežali pred hrvaškimi ustaši.

Hrvatska vlada je pod nemškimi pritiski sklenila izgnati iz svoje zemlje vse Srbe. To je največja katastrofa v zgodovini jugoslovanskega naroda. Nemci in Lahji so našim ljudem pobrali popolnoma vse živice in odpeljali so tudi svojo živino. Lakota se je pričela že takoj prvi dan po okupaciji.

Naft Nemci so bili, da zavzamejo Balkan, predno žito dožori. Ko je bilo žito zrelo, so morali naši kmetje požeti polja, žito zmelati; nato pa so ga Nemci pospravili in odpeljali v Nemčijo. Naš narod naj lakote umira, samo da bosta živela Nemci in Lahji. Isto tako bodo pobrali po naših krajih vse ajdo, koruzo, krompir repa in žele.

Prišla bo zima in naš narod ne bo imel kaj v usta djati.

Slovenska armada se je v preobratu držala kar najbolj hrabro, kot so naši slovenski vojniki niso morebiti se nikdar tako pokazali. Na Štajerskem so prišli 27 km do Gradea, proti Trstu pa do Vipave.

Najhuji udarec je bil zadan slovenski vojski, ko so Hrvatje postavili svojo vlado in so pustili Nemce Slovence za hrbe.

Hrvatski izdajniki so nemškimi vojakom naravnost s prstom kazali, kam naj gredo, da bodo zadeli slovenske vojake. Hrvat-ke poturice in hrvaški kavarniški politiki, katere je postavil Mussolini na čelo nesrečnega hrvaškega naroda, so največ krivi katastrofe slovenskega in dellega jugoslovanskega naroda.

Dr. Gorčar bo misal v ameriških listih, kakor tudi v slovenskih ter bo prišel tudi v stik s slovenskimi, hrvaškimi in srbskimi organizacijami in listi,

ter bo sploh med nami deloval za osvoboditev našega naroda izpod tujeve pete.

Za sedaj pa pošilja iskrene pozdrave vsem Slovincem in ostalim Jugoslovanom po Zdravih državah in povsod drugod, kjer jih bo dosegel njegov pozdrav.

Beograd, ki je imel prej 250 tisoč prebivalcev, jih je imel pred petimi tedni 600 tisoč, ki so pribežali iz vseh krajev Jugoslavije. Zato danes v Beogradu ni mogoče dobiti stanovanja niti za milijon dinarjev. Ena kolona beguncev, dolga 100 km, je bila iz Hrvaške na potu v Srbijo. Bili so bosonogi, raztrgani starčki, moške, žene in otroci — brez vsakih sredstev so bežali pred hrvaškimi ustaši.

Hrvatska vlada je pod nemškimi pritiski sklenila izgnati iz svoje zemlje vse Srbe. To je največja katastrofa v zgodovini jugoslovanskega naroda. Nemci in Lahji so našim ljudem pobrali popolnoma vse živice in odpeljali so tudi svojo živino. Lakota se je pričela že takoj prvi dan po okupaciji.

Dne 21. avg. je v Cleveland, O. v Sunny Acres sanatoriju umrla Miss Anna E. Kajfes. Pokojnica je bila samka, stara 25 let. Mati ji je umrla leta 1932. Zaprta oče Vincent Kajfes, maceho Mary in brata Vincenta.

V Bambergonu, O., je 20. avg. umrla po dolgi in mučni bolezni Mrs. Mary Spetic, roj. Zela. Doma je bila iz vasi Koče, fara Slavina. Zaprta moža Franja in brata Jacka.

V Park City, Pa., je dne 15. avg. umrl Anton Novak, star 52 let in rojen v Mali vasi pri Dobrem polju na Dolenjskem.

V Clinton, Ind., je dne 7. avg. umrla Rosemary Bregar, 3 letna hčerka Fr. Bregarja. Zaprta starša in brata.

V Waukegan, Ill., je dne 19. avg. v bolnišnici umrla Mary Barle roj. Oblak, stara 67 let in doma iz Ohomice pri Borovnici na Notranjskem. V Ameriki je bila 42 let in zapušta dva sinova in tri hčere.

Wakerville, Mont., je nedavno umrla Neža Malenk, stara 55 let in rojena v Zgodnji pri Črnomlju v Beli Krajini. Zaprta moža, dva sinova in 5 hčera.

V Milwaukee, Wis., je 15. avg. umrl John Moza, bivajoči v West Africu. Star je bil 53 let in rojen v Stopkhi na Dolenjskem. V Ameriki je bil 35 let in zapušta ženo, sina, hčer in brata.

V Cannonsburg, Pa., se je pred dnevi obesil Matija Sketle, star 63 let in doma iz Novega mesta. Vzrok njegovega dejanja so bile buje slabe razmere. Delal ni več celih 18 let. Zaprta žena in 7 odraslih otrok.

V Pueblo, Colo., je nedavno umrla Margaretta Mehle, roj. Butric, stara 45 let in doma od Kolpe. Zaprta moža, dva sinova in dve hčeri.

V Milwaukee, Wis., je 13. t. m. umrl Jakob Ciraj, star 71 let in doma iz Ljubnega v Savinjski dolini. V Ameriki je bil 38 let in zapušta dva sinova. — Dalje je umrl istotam pred nedavnim Jože Rajer, star 63 let in doma od Novega mesta. V Ameriki je bil 36 let in zapušta dva sinova in hčer.

Pet mehiških banditov umrlih

V bližini Guatanmo je bilo v boju z zveznim vojaštvom usmrčenih pet proslulih mehiških banditov, med njimi tudi njihov voditelj Reynaldo Penaloza.

Zveznim vojakom je poveljeval general Jose Tafuya.

Rekordna letina na Irskem

Iz Dublina poročajo, da je irski poljedelski minister D. R. Ryan izjavil, da že devetdeset let ni bilo na Irskem tako dobre pridelane letine kakor leto nazaj temu pa pričekajo še bo zadostoval za domače potrebe.

Pet mehiških banditov umrlih

V bližini Guatanmo je bilo v boju z zveznim vojaštvom usmrčenih pet proslulih mehiških banditov, med njimi tudi njihov voditelj Reynaldo Penaloza.

Zveznim vojakom je poveljeval general Jose Tafuya.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, vnašajte plačila za naslednje leto pravočasno poravnati. Pošiljate naročnino navzven nam ali to plačate našemu zastopniku v vaši kraji ali pa katerikoli med zastopnikov, kolikr imena so tiskana z debelimi črkami, ker so pravilni obiskati tudi druge naslobo, kjer je kaj naših rojakov naših. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig

Wausenburg, M. J. Bayne

GOSPOD IZ KONOPIŠTA

Napisal: I. WINDER.

76

Med obedom in po obedu se je ukvarjal do malega samo z njo, in rodilja sta dobila vtis, da se je zanimivemu gostu vnelo srce. Pri slovesu je z vidnim veseljem sprejel vabilo, naj kmalu spet pride. Nadvojvodinja Izabela je komaj utajila zadovoljen smehljaj.

Ko se je Franc Ferdinand čez tri dni zopet oglašil in takoj povabil Marijo Kristino na partijo tenisa, je mnogohotna nadvojvodinja ukazala, "naj ne motijo mladih ljudi."

Zofija je dobila službo dvorne dame. Nadvojvodinja Izabela je premerila novo dvorno damo, ki je bila zelo skromno oblečena, od glave do nog, in ji takoj pomnila nekaj ponošene obleke, ne misleč na to, da bi utegnil ta dar grofice ponižati.

Zofija je obelo sprejela. Do tistih dni ni bil njen ljubljani prijatelj menda nikoli opazil, da je revno oblečena. V hiši nadvojvode Friderika ni hotela opozarjati nase s siromasno obleko. Nastopala je zelo skromno in si prizadevala, da bi zravnodušnost premagala neprijetnosti svoje službe.

Nadvojvodinja Izabela je bila neznanosko iznajdljiva in je znala vsak trenutek najti novi dvorni dami opravilo. Zofija je bila naobčljivejša služabnica svoje gospe. Enako ubogljivo se je izpostavljala muham otrok, ki se niso zavedali Bogove kakšne razlike med dvorno damo in spletično. Z nasmejanom ravnodušnim obrazom je stala ob strani, kadar je ljubljani prijatelj prišel in ga je vsa velika rodbina s prekipevajočo prišrnostjo pozdravljala.

Skrivala je svoja zardanja in prebledenja, v prav tisti prečisti skromni duži, ki so jo pričakovali od nje, je stala pred Francem Ferdinandom kadar je privoščil trojici dvornih dam nekaj šaljev in tujdonih besed. Z nepredirno vpludnim sočutjem je opazovala prizadevanja nadvojvode Friderika in nadvojvodinje Izabele, da bi bila prestolonaslednik in osemnajstletna Marija Kristina čim več sama. Varovala se je vračati Francu Ferdinandu zvite, prešerne poglede, s katerimi je streljal po nji, ko je igral z oglati osemnajstletniško tenis. Kadar se mu je posrečilo, da je neopažen prišel do ljubice, sta se smejala komediji, ki sta jo morala igrati, da si omogočita to skopo odmerjeno srce. Ta skrivnost svidenja so mikala resnega, zmerom nemirnega in razburkanega moža kot pustolovščine, ki se prav za prav niso skladale z njegovim bitvostvom. Nežno in hvaležno je objemal nežno in hvaležno ljubico. Spet in spet jo je vpraševal, ali je srečna. Spet in spet mu je odgovarjala, da je.

Nikoli mu ni izdala, da se njen ponos strastno upira tej komediji. V hiši nadvojvode Friderika je morala prenašati muko, da je brezprimerno različneje kakor prej čutila nepremestljivo razdaljo, ki jo je ločila od ljubljene prijateljice. Čutila se je ponižano kakor služkinja, ki molče uboga, zvečer pa odpira hišnemu gospodarju, ki ji za dne le redkokdaj privoščil dobrohotno besedico, vrata svoje čimnate. Sram in gnev sta jo dušila, toda obrzdano je skrivala ta sram in gnev, kadar je ljubljani pri igri v zastavke pošiljal mlade nadvojvodinje, medtem ko so stale dvorne dame zunaj kroga in kot služabnice čakale migljaja mladih deklet. Nadvojvodinja Izabela je ležala na vrtu v počivalniku, opazovala igre prestolonaslednika in mladih nadvojvodinj, da se je pomenkovača z njo.

"Kako lepo se skladata Marija Kristina in njegova cesarska visokost," je rekala ponč na nadvojvodinjo dvorni dami, ki se je vpludno smehljala.

"Čudovito lepo," je vdano odgovarjala dvorna dama.

Polom v čimenitni hiši.

Po dvakrat na teden se je vozil Franc Ferdinand v Bratislavo. Po dvakrat do trikrat na teden se je vozil v Bratislavo tudi zvesti Janacek. Neopazno se je približeval grofici Chotkovi. Ji predaja gospodarjeva ljubzenska pisma in sprejemal ljubzenska pisma, namenjena Francu Ferdinandu. Nadvojvodinja Izabela je nestrpno čakala, da se prestolonaslednik odloči in zasmubi njeno hčer. Misel, da bi postala tašča bodočega cesarja, je bila zdaj vsebina in smisel njenemu življenju. Bila je rojena princesa Croy-Dulmenska, "madež" da ni bila iz vladarskega rodu, jo je delal ošabnejšo od vseh nadvojvodinj, ki so bile iz velikih vladajočih dinastij predse v habsburško hišo.

Velikansko bogastvo nadvojvode Friderika, gospodarja nad tisoči rudniških delavcev, njegovi ženi ni dajalo tiste prednosti pred drugimi nadvojvodinjami, ki je nenehoma strmela po nji. Zdal jo je upala doseči.

Če že nekaj tednov je poskrbel za razširjenje govorice, da se bo prestolonaslednik oženil z njeno najstarejšo hčerjo. Tej govorici so na dvoru verjeli; postranska okoliščina, da je grofica Chotkova, ki je na Dunaju že dolgo niso videli, postala v Bratislavi dvorna dama, je bila opravičevanje več mesecev neznanja. Poamezni plemenitaši, ki so nazadnje vendar zvedeli, zaradi koga se prestolonaslednik tako pogosto vozi v Bratislavo, so se varovali poučiti nadvojvodinjo Izabelo o njeni zmoti.

Janacek je gledal na gospodarjevo prijateljico s spoštovanjem in strogostjo. Dekletu, ki je bilo njegovemu gospodu drago, je priznaval vsakršno pravico do najvišjega dostojanstva in do najvišjih časti. Toda gospodarjeva prijateljica je imela tudi dolžnost, zatirati v sebi neogibne slabosti, ki so bile po Janacekovih izkušnjah lastne vsakemu človeku — kaj šele ženski — tako da bi sčasoma postala skoraj angelsko bitje, ki bi ga odlikoval nad vse prefinjen duh, neprekosljivo ljubka vnanost, najpopolnejša ljubeznivost; takšna naj bi stala njegovemu gospodu ob strani.

Zato je Janacek strogo opazoval grofico in ker je vedela, da Janacekova sodba navadno vpliva na prestolonaslednika je ravnala s slom, ki je s pošljito in strogo stal pred njo, mnogo bolj in obzirneje kakor z ostalimi služabniki, ki so imeli pogosto vzrok za pritožbe o ošabnosti in brezobzirnosti dvorne dame.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Britansko oporišče Malta

Ker leži ta važna angleška točka prav posebno v železcu Italijanom, zadnje čase tudi Nemcem, in jo zato pogosto obiskujejo s svojimi letali, hočemo podati našim čitateljem še nekaj pojasnili.

Nekako sredi črte, ki si jo mislimo, potegujemo od Gibraltarja na Ciper. Leži to znamenito otočje Malta, ena izmed najvažnejših opornih točk na poti iz Londona v Indijo. Skoro poldrugo stoletje je to otočje središče britanske moči v Sredozemlju in čvar važne poti na Daljni vzhod. Važnost te točke so pa že davno pred Britanci spoznali vsi pomorski narodi starega, srednjega in novega veka. Zato je morda ni točke na zemeljski obliki, ki bi tako pogosto menjavala gospodarje. Iz pradavnine vemo, da so se otočja najprej polasti Feničani, njim so sledili Grki, ki jih je okoli leta 400 pred našim štetjem izpodrinila afriška pomorska velesila Kartagina. Dvesto let kasneje se pojavijo na otočju Rimljani, ki se vzdržijo skoraj 700 let. Ne polnih 100 let so gospodarili nad otočjem germanski Vandali in Vzhodni Gotje, nakar je zopet zaplapolala nad njim rimska zastava, to pot zastava vzhodnorimskega cesarstva. Bizantinska oblast se drži skoraj 400 let, nje nasledniki so Arabci v 11.

stoletju pa sileli Normani. L. 1539 daruje otočje cesar Karel V. viteškemu redu sv. Janeza. Ki se je moral pred turško silo umakniti z Roda in Cipra ter je iskal novih tal, kjer bi nadaljeval borbo proti nevarni kom. Cesarjev dar ni bil dar nevrednim. Vitezi sv. Janeza so vztrajali na otoku in ob njih hrabrosti se je razbil marsikak napad Turkov in muslimanskih gusarjev severne Afrike. S propadajočo močjo Turčije upada tudi sila malteškega reda, ki je izgubil s tem razlog in povod za svoj obstoj.

Malta je živovarila kot nesodobni ostanek preteklih časov in general Bonaparte se je leta 1798 na svojem pohodu v Egipt nemogrede polasti otoka, kar je na Angleškem vzbudilo silno ogorčenje. Dve leti nato so britanske sile zavzele Malto, da vzpostavijo zakonito stanje in ostale so tam do današnjega dne. Napoleon jim je dokazal veliko važnost otoka.

To je v kratkih besedah zgodovina otoške skupine, v kateri so glavni otoki Malta, Gozo, Comino in Cominotto. Otočje je oddaljeno 100 km od Sicilije, 325 km od Afrike, meri 316 kvadrat. km in ima 225 tisoč prebivalcev. Ta so suha, skoraj krasna in predele komaj one črede koz in ovac, ki so poleg ribištva glavni vir dohodkov preprostih Maltežanov.

Podnebje je subtropsko in bi omogočilo dobro poljedelstvo, ako bi otočje ne bilo tako suho in kamenito. Razen tega trpi gospodarstvo zaradi zastarele uredbe kolonata; kmetje so namenjniki veleposelstnikov, ki živijo v mestih in se tam bavijo tudi s trgovino in obrtjo.

Prebivalci so po poreklu peštra mešanina vseh narodov, ki so kdaj gospodovali nad otočjem. Malteščina je v osnovi arabski jezik, močno pomešan s italijanskimi besedami, zlasti z izrazi, ki se tičejo uprave, trgovine in pomorstva. Zaninljivo je, da se v katoliških cerkvah Malte — 90 odst. prebivalcev so katoličani — molijo k Ajahu kajti ta beseda se je ohranila v malteščini.

Uradni jezik je angleški, za obhajanje z narodom je prejšnji guverner lord Strickland postavil malteščino, kar je pa vzbudilo silno nevoljo med onimi, ki so italijansko usmerjeni. To so predvsem meščani, tujde inteligentnih poklicev in pristojenci.

Glavno mesto je La Valetta, ki jo je ustanovil veliki mojster reda sv. Janeza, Francez Jean de La Valette leta 1566. Isti mojster je sezidal tudi prekrasno katedralo nadškofije, vladno palačo in mnogo utrd, ki so stoletja kljubovale naskokom Turkov in afriških gusarjev. Mesto ima 50.000 prebivalcev, je sedež nadškofa,

Lepa knjiga je kulturna poslanica; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce ... (Finigar)

ZIVI VIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjiga je svojevredsten pojav v slovenski književnosti. Knji v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovstvu do današnjega dne. Knjiga je verno arhalo našega življenja in trpljenja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerokoli naše zgodovinsko delo.

DED — je ZEMLJO otrebil, soraj
OČE — je je posajal in gledal bujno njeno rasti
SIN — je soraj med težkim klasjem
VNUK — se je dvignil proti besu novega časa

13 POGAVLJ — 413 STRANI
V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Avtor knjige je IVAN MATIČIČ, ki je spisal splošno znano knjigo — NA KRAVIVH POLJANAH

KNJIGARNA "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

ima svojo univerzo ter velike delavnice za manjše vojne ladje, dalje obširno bolnico za britan ko vojaštvo skladišča, dake in druge naprave, ki jih mora imeti to važno oporišče. Otočje je bilo do nedavna kronska kolonija, po vojni pa je dobilo statut dominiona. Vlado izvršuje senat 17 članov, katerega sklepe pa mora potrditi britanski guverner.

pod roko. In zato je tudi cena tako visoka, kakor pač vse drugo.

Zelo veliko parkov in travnikov so preorali in posadili krompir pa druge stvari, ki so potrebne za hrano. Bogve kdaj bo tega vsega konec in kakšen bo ta.

Tudi moj naslov je malo drugačen, ker ni več Jugoslavije. Se in še bi imel pisati, pa je še vojna. No, pa potem kaj več. Te pozdravlja Tvoj brat.

SMRTNA KOSA

V Clevelandu je dne 22. avg. preminil za srčno kapjo poznani Andrew Tomej, star 47 let. Zapušča žalujočo soprogo Jeni, rojeno Zgavec, doma iz Dolge Poljane pri Vipavi in 2 sinova, Daniela, ki je farmaceit pri mornarici in Leota, dalje brata Josepha in več drugih sorodnikov. Doma je bil iz Spodnjega otoka pri Radovljici na Gorenjskem, kjer zapušča očeta Jožefa in brata Valentina ter Ivana in več sorodnikov.

Po dolgi boleznii je umrla v Clevelandu, O. Mrs. Terezija Divjak, roj. Hrusnik. Stara je bila 68 let in doma iz vasi Tustan, fara Moravce na Gorenjskem, odkoder je prišla v Ameriko pred 28 leti. Poleg žalujočega soproga Johna zapušča hčer Frances, ter sestro Marijo Ribarič.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezavi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE

2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani vezava umetno 25c.

KVIŠKU SRCE — (št. 355) 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani v beleu celolidu 50c.

KVIŠKU SRCE — (št. 408) 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — (št. 408) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 255 strani vsevili Sv. Križev Pot Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI — (št. 416) 2 1/2 x 4 inčev — 255 strani vsevili Sv. Križev Pot Cena \$1.50

SKRBI ZA DUŠO 3 x 4 1/2 inčev — 512 strani Cena \$1.75

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415)

2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 inčev Cena 75c

SVETO PISMO

..... \$3.-

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo niski ceni, jih tudi moremo prodajati po gori označeni ceni. Zaloga pa ni opešno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli s njimi postreči.

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

Key of Heaven fino vezano 35c v umje vezano 75c

CATHOLIC POCKET MANUAL v fino umje vezano L.-

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

NOTE ZA KLAVIR ALI HAR.

MONIKO

1. SLOVENIAN DANCE VANDA POLKA 30
2. PO JEZERU KOLO 30
3. BARČICA MLADI KAPETANE 30
4. OHIO VALLEY SYLVIA POLKA 30
5. TAM NA VRTNI GREDI MARIŠOR WALTZ 30
6. SPAVAJ MILKA MOJA ORPHAN WALTZ 30
7. DEKLE NA VRTU OJ, MARIČKA, PEGLJAJ 30
8. ŽIDANA MARELA (polka) VESELI BRATCI (marurka) 30

IZ STARE ZALOGE pa ima mo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:

- Ameriška slovenska lita. (Holmar) 30
- Orlovske himne (Vodopivec) 50
- Slovenski skordi, 22 mešanik in moških zborov (Karl Adamič) 70
- Trije mešanik zbori (Glasbena Matica) 30

- V pepelnici noči, kantata za solo, zbor in orkester, (Satiner) 50
- Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič) 50
- Dve pesmi. (Prelovec) za moški zbor in solo 20
- Naši himni, dvo glasno 20
- Gorski odmevi. (Laharnar), II. zvezek, moški zbori 20

ZA TAMBURICE:

NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpuri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Mar ko Bajuk 75

Slovenske narodne pesmi za tamburice zbor (Bajuk) 70

Bam šel na planince. (Bajuk), podpuri 50

ZA CITRE: Poduk za citre. — 4 zvezki — (Košeljaki) 2.-

ZA KLAVIR:

Buri pridejo. — Korafica — 20

Slovenske narodne pesmi, Janko Zirovnik

I. zvezek, 123 pesmi za moški ali ženski zbor 1.25

II. zvezek, 77 pesmi za moški in mešanik zbor 1.25

100 narodnih pesmi za moški in mešanik zbor, Emil Adamič 1.-

FANTJE NA VASI, 18 narodnih za moški zbor, Ciril Pregelj 50

Narodilo polijite na:

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.